

Функції вищого порядку

Лекція 8

Поняття функції

- 1) Функція є зображенням обчислень
- 2) Виклик функції є застосуванням цього зображення
- 3) Значення функції є результатом такого застосування

Функція – це правило перетворення даних з області визначення у дані з області значень.

Область визначення – це множина даних, при яких функція має значення.

Область значень – це множина значень, які може набувати функція.

Терміни стосовно поняття функції

- аргумент = параметр
- значення = результат

У програмуванні розрізняють 2 сутності:
дані та операції.

Дані – це пасивні складові
обчислювального процесу, це матеріал,
яким управляють.

Операції – це активні складові, які
описують правила виконання дій.

У функціональному програмуванні
закладено концепцію про непринципову
відмінність між даними і операціями.
Функції - елементи з найменшими
обмеженнями.

Важливі властивості функцій

- 1) На функції можна посилатися з допомогою символічного позначення
- 2) Функції можна включати в структури даних
- 3) Функції можна передавати як параметри
- 4) Функції можуть повертатися в якості результату інших функцій

Класифікація функцій

стосовно природи аргументу та
результату

Функції

```
graph TD; A[Функції] --> B[Функції першого порядку]; A --> C[Функції вищих порядків]; B --> D[Аргумент та результат – звичайні дані]; C --> E[Аргумент і/або результат – функції];
```

**Функції
першого
порядку**

Аргумент та
результат –
звичайні
дані

**Функції
вищих
порядків**

Аргумент
і/або
результат –
функції

Функції вищих порядків

```
graph TD; A[Функції вищих порядків] --> B[Звичайні функціонали]; A --> C[Функції з функціональним значенням]; A --> D[Функціонали з функціональним значенням];
```

Звичайні
функціонали

Функції з
функціональним
значенням

Функціонали з
функціональним
значенням

Функціонал – це функція, яка має аргумент іншу функцію.

Цей аргумент наз. функціональним.

Звичайний функціонал – це функціонал, значення якого звичайне пасивне дане.

Функціонал з функціональним значенням – це функціонал, значенням якого є функція.

Тобто у функціонала з функціональним значенням і аргумент, і значення її функціями.

Функція з функціональним значенням – це функція, у якої аргумент – звичайне дане, а результат – функція.

Пишемо функціонали

Приклад 1

Нехай над списком числових даних потрібно проводити різні операції (збільшувати кожен елемент на 2, ділити на 3 і т.п.)

X – список чисел (x_1 x_2 _____ x_k)


```
(define f1 (lambda (x) (cond ((eq? x '()) ())  
  (#t (cons (+ (car x) 2) (f1(cdr x)))))))
```


```
(define f2 (lambda (x) (cond ((eq? x '()) ())  
  (#t (cons (/ (car x) 3) (f2(cdr x)))))))
```


Подібність визначень $f1$ і $f2$ та можливість побудови багатьох інших аналогічних функцій дозволяє припустити наявність деякої узагальненої функції.

У такій функції варто ввести параметр, що відповідатиме за конкретну операцію, що виконуватиметься над кожним елементом списку.


```
(define F (lambda (x op) (cond ((eq? x '()) ())  
  (#t (cons (op (car x)) (F (cdr x) op))))))
```


- $f1 = F(x, op1), op1(z) = z + 2$

- $f2 = F(x, op2), Op2(z) = z / 3$

`(define op1 (lambda (x) (+ x 2)))`

`(define op2 (lambda (x) (/ x 3)))`

Можна задавати виклики

- $(F \text{ '(2 4 6 7) op1})$
- $(F \text{ '(2 4 6 7) op2})$

Приклад 2

Нехай над списком числових даних потрібно проводити перетворення, яке зводить всі числа до одного.

X – список чисел $(x_1 \ x_2 \ \underline{\hspace{2cm}} \ x_k)$

Редукція – спеціальна функція

має 3 аргументи:

X – список чисел,

G – бінарна функція (в сенсі двох аргументів),

A – константа, яка приводить (редукує) список X до одного значення.

$G(x_1, G(x_2, G(x_3, \dots G(x_k, A) \dots)))$

Функційне означення редукції

- Якщо X – порожній список, то результат A .
- Інакше проводити обчислення
(G ($\text{car } X$) ($\text{reduct } (\text{cdr } X) G A$))

Аплікативні функціонали

APPLY застосовує функцію до списку параметрів.

Це функція 2 аргументів, з яких перший аргумент – функція, а другий – список аргументів.

Приклад побудови функцій вищих порядків

λ – нотація зручна форма запису правила перетворення, яка може використовуватися як на місці аргументу, так і на місці результату.

λ –вираз як аргумент

(suma '(2 4 5 8)) ->19

suma (x) = reduct (x, λ (z,y). z+y,0)

λ – вираз як результат

$\lambda(z) . z + y$

$\lambda(3) . 3 + y$ – функція додавання 3

$\lambda(2) . 2 + y$ – функція додавання 2

Тобто $f_1(y) = \lambda(3)$

$f_2(y) = \lambda(2)$

А $f_1(2)$ - ?

$f_2(7)$ - ?

Функціонал з функціональним значенням

Визначаємо функцію композицію двох функцій

$$\text{Comp } (F,G) = \lambda(x). F(G(X)) ,$$

F,G – функціональні аргументи, а результат “добуток” цих функцій, тобто нова функція.

Наприклад

$F(X) = \text{Comp}(f1, \text{reverse})$ – функція, яка обертає список X , а потім збільшує кожен елемент на 1.


```
(define Comp (lambda (F G) (lambda arg  
(f (apply g arg))))))
```

```
( (Comp sqrt +) 5 2 4 2 3) -> 4
```